

Ефрасіння Полацкая

Мая Радзіма — Беларусь. IV клас

Мэта: напрыканцы ўрока вучні павінны:

ведаць:

– аб рэлігійнай і асветніцкай дзейнасці Ефрасінні Полацкай;

умець:

– складаць вуснае паведамленне аб Ефрасінні Полацкай;

– вызначаць асноўныя даты жыццядзейнасці Ефрасінні Полацкай на стужцы часу;

– даць апісанне Спаса-Ефрасіннеўскай царквы і Крыжа Ефрасінні Полацкай па ілюстрацыях.

Задачы:

• забяспечыць засваенне вучнямі першапачатковых звестак аб жыцці і лёсе Ефрасінні Полацкай,

аб Спаса-Ефрасіннеўскай царкве і Крыжы як культурных каштоўнасцях беларускага народа;

• стварыць умовы для фарміравання ўменняў вылучаць галоўнае ў прачытаным тэксце, рабіць вывады шляхам аналізу гістарычных падзей, задаваць пытанні;

• закласці асновы для ўсведамлення вучнямі правіл маральных паводзін на прыкладзе жыцця і дзейнасці Ефрасінні Полацкай;

• падрыхтаваць да паспяховага напісання выніковага тэста.

Абсталяванне: рабочы сшытак для IV класа «Мая Радзіма — Беларусь» (Я. С. Яцкевіч); заданні для груп, тэст для кожнага

вучня; каляровыя фотаздымкі Крыжа і Спаса-Ефрасіннеўскай царквы.

Да ўрока вучні атрымалі дамашняе заданне:

1. Праглядзець відэафільмы аб Ефрасінні Полацкай па спасылках:

а) <https://www.youtube.com/watch?v=qZ2nyH9iMXQ&t=1s>;

б) <https://www.youtube.com/watch?v=evGHKFT9-0Q>.

2. Прачытаць у падручніку параграф 13.

3. Складзі вуснае апавяданне аб жыцці і дзейнасці Ефрасінні Полацкай (не больш 6 сказаў).

4. Адказаць на пытанні пасля тэксту параграфу 13.

НаШтоБуЗУ:

1. Здолею расказаць пра жыццядзейнасць Ефрасінні Полацкай.

2. Правільна адкажу на пытанні пасля параграфу 13 у падручніку.

3. Буду ведаць:

– чаму Ефрасінню Полацкую называюць асветніцай;

– якую памяць пасля сябе пакінула Ефрасіння Полацкая.

I. Арганізацыйна-матывацыйны этап.

Настаўнік:

1) арганізоўвае франтальнае абмеркаванне відэафільмаў;

2) абагульняе і карэкціруе веды вучняў;

3) накіроўвае вучняў на самастойнае фармуляванне тэмы і задак урока, запісвае іх на дошцы;

4) распявае, як будуць працаваць на ўроку.

План

1. Прадслава.

2. Ефрасіння Полацкая.

3. Спаса-Ефрасіннеўская царква.

4. Крыж Ефрасінні Полацкай.

Вучні:

1) выконваюць індывідуальна тэст:

№	Тэст «Так — не»	СА	УА
1	Ефрасіння Полацкая нарадзілася ў Полацку?		
2	У сям'і гандляра?		
3	Ефрасіння Полацкая пайшла ў манастыр, бо не хацела вучыцца?		
4	Благаслаўленне на пострыг у манашкі атрымала ад бацькі?		
5	У манастыры атрымала новае імя — Прадслава?		
6	Ефрасіння Полацкая стала пустэльніцай?		
7	Вучыла пры манастыры дзяцей чытаць, пісаць, хатнім справам?		
8	Ефрасіння Полацкая заклікала людзей спыняць крывавае войны, павяжаць адзін аднаго?		
9	Ефрасіння Полацкая загадала зрабіць крыж у 1116 годзе?		

(СА — самаадзнака, УА — узаемаадзнака)

2) параўноўваюць адказы ў парах, потым паключы на дошцы;

3) вызначаюць пытанні, якія выклікалі цяжкасці;

4) фармулююць тэму, задачы ўрока.

II. Практычна-дзеясны этап.

Настаўнік:

1) арганізоўвае дыферэнцыраваную практычную групувую ці парную работу вучняў па выніках «уваходнага кантролю» (вучні, якія дапусцілі больш 2-х памылак, працуюць з падручнікам, астатнія вучні атрымліваюць заданні творчага характару);

2) кансультуе, дапамагае, задае ўдакладняючыя пытанні, калі гэта трэба.

Вучні:

аб'ядноўваюцца ў групы ў залежнасці ад колькасці дапушчальных памылак у тэсце, выконваюць заданні.

Група 1.

1. Прачытаць 1–2-гі абзацы падручніка на с. 50.

2. Адказаць на пытанні:

1) Як склікалі людзей на сход?

2) Для вырашэння якога пытання збіраліся людзі на плошчы каля Сафійскага сабора?

3) Як клікалі дзяўчынку?

4) Што яна рабіла каля сабору?

5) Чаму параненых воінаў лячылі каля сабора Святой Сафіі?

3. Падрыхтаваць вуснае паведамленне аб прачытаным па пытаннях.

4. Выступае з вусным паведамленнем адзін прадстаўнік ад групы.

Група 2.

1. Прачытаць 3–5-ты абзацы падручніка на с. 50–52.

2. Адказаць на пытанні:

1) Чаму Прадслава пайшла ў манастыр? У колькі гадоў?

2) Якое новае імя яна атрымала?

3) Дзе яна жыла?

4) Чым яна займалася?

5) Каму дапамагала Ефрасіння?

6) Чаму вучыла дзяцей?

7) Да чаго заклікала дарослых?

3. Падрыхтаваць вуснае паведамленне аб прачытаным па пытаннях.

4. Выступае з вусным паведамленнем адзін прадстаўнік ад групы.

Група (пара) 3.

1. Прачытаць 6-ты абзац падручніка на с. 52–53 і матэрыял рубрыкі «Цікава ведаць» на с. 54 № 2.

2. Апісаць па фотаздымках Спаса-Ефрасіннеўскую царкву. Выкарыстоўвайце словы: нібыта лялечная, бела-каменная, купал.

3. Падрыхтаваць вуснае паведамленне аб царкве з апісаннем.

4. Выступае з вусным паведамленнем адзін прадстаўнік ад групы.

Група 4.

1. Прачытаць 7–8-мы абзацы падручніка на с. 53.

2. Адказаць на пытанні:

1) Калі быў зроблены крыж?

2) Хто яго загадаў?

3) Хто выканаў заказ?

- 4) Што гаварылася ў паданні пра крыж?
 - 5) Які яго лёс?
 - 6) Хто аднавіў крыж?
 - 7) Дзе знаходзяцца астанкі Святой Ефрасінні?
 - 8) Як яны называюцца?
3. Падрыхтаваць вуснае паведамленне аб крыжы з апісаннем з апорай на пытанні.

4. Выступае з вусным паведамленнем адзін прадстаўнік ад групы.

Група (пара) 5.

1. Карыстаючыся малюнкамі і тэкстам апавядання «Цікава ведаць» на с. 53–54, апісаць Крыж Ефрасінні Полацкай.

2. Падрыхтаваць вуснае паведамленне аб крыжы з апісаннем.

3. Выступае з вусным паведамленнем адзін прадстаўнік ад групы.

Група (пара) 6.

Складзі сінквейн пра Ефрасінню Полацкую.

Вучні:

1) выступаюць, слухаюць, адзначаюць на стужцы часу асноўныя даты жыццядзейнасці Ефра-

сінні Полацкай, дапаўняюць падрыхтаваныя паведамленні;

2) задаюць і адказваюць на пытанні, якія ўзнікаюць падчас слухання прадстаўнікоў груп;

3) ацэньваюць якасць адказаў па крытэрыях паўнаты, правільнасці.

III. Кантрольна-рэфлексійны этап.

Настаўнік:

1) прапануе выніковы тэст;

2) арганізуе выніковую рэфлексію;

3) задае дамашняе заданне.

Вучні:

1) выконваюць кантрольны тэст у рабочых сшытках на с. 17;

2) параўноўваюць адказы з эталонам: самаадзнака;

3) фронтальна абмяркоўваюць, што атрымалася на ўроку, што не, якія ўзніклі цяжкасці;

4) выказваюцца, у якой ступені мэта ўрока і задачы былі выкананы;

5) выбар дамашняга задання.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. *Запрудский, Н. И.* Современные школьные технологии : пособ. для учителей / Н. И. Запрудский. — Минск, 2003. — 288 с. — (Мастерская учителя).
2. *Запрудский, Н. И.* Современные школьные технологии-3 / Н. И. Запрудский. — Минск, 2017. — 168 с. — (Мастерская учителя).
3. *Лузгіна, А. Г.* Мая Радзіма — Беларусь : план-канспект урокаў : 4 клас / А. Г. Лузгіна, А. Г. Астроўская. — Аверсэв, 2016. — 187 с.

Лішнявец В. М., настаўніца
гімназіі № 1 г. Жлобіна Гомельскай вобласці